

- Ради України. — 1996. — № 30. — 141 с. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Про охорону навколишнього природного середовища [Закон України від 25.06.1991 № 1264-ХІІ (із змінами)] [Електронний ресурс]. // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 41. — 546 с. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
 3. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні [Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI (із змінами)] [Електронний ресурс]. // Відомості Верховної Ради України. — 2012. — № 19-20. — 166 с. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>
 4. Про відходи [Закон України від 05.03.1998 № 187/98-ВР (із змінами)] [Електронний ресурс]. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 36-37. — 242 с. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/187/98-вр>
 5. Безотходное производство — ошутителы выгоды [Електронний ресурс] // АГК-Екологія. — Режим доступу: http://www.agk-eco.ru/statyi/bezothod_proizv.html
 6. Использование жиродержащих отходов мясной промышленности [Електронний ресурс]. // Мясные технологии. — Режим доступу: <http://www.meatbranch.com/publ/view/699.html>
 7. Использование отходов мясной промышленности в кормопроизводстве [Електронний ресурс]. // Агробизнес. — 2014. — Режим доступу: <http://agbz.ru/articles/ispolzovanie-othodov-myasnoy-promyshlennosti-v-kormoproizvodstve>

Ключові слова: м'ясо; утилізація; відходи; промисловість; екологічна безпека.

Науковий керівник: к. ю. н., доцент Чумаченко І. Є.

Гедіков Владислав Васильович

студент 4-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ

Із проголошенням незалежності України розпочалася аграрна реформа, яка орієнтована на перехід від планової до ринкової економіки. Основою такого радикального перетворення є зміни у відносинах власності на майно та землю. Через це актуальним є створення нових форм господарювання, які були б засновані на приватній власності на землі сільськогосподарського призначення. Серед великого різноманіття даних форм чільне місце посідає діяльність фермерських господарств, які мають стати виробничою силою аграрного сектору економіки, оскільки дають змогу селянинові бути господарем на землі, ефективно й раціонально її використовувати.

Попри те, що фермерські господарства мають досить тривалу історію правового регулювання в Україні, для них характерним є наявність деяких недоліків та прогалин. Це призводить до фактичної відсутності консолідованих думок щодо їх статусу [2, с. 21]. Тому проблема правового становища фермерських господарств є об'єктом активної дискусії у дослідженнях М.С. Долинської, Н.М. Оніщенко, О.О. Погрібного, В.І. Семчика, Н.І. Титової, В.Ю. Уркевича та інших науковців.

На сучасному етапі фермерські господарства характеризуються якісними показниками свого розвитку. Якщо проаналізувати статистичні дослідження, то закономірним є те, що за останні роки не спостерігається стрімкого зростання кількості фермерських господарств. У свою чергу, це є причиною збільшення їх площі, зокрема збільшується концентрація виробництва, а також нарощується капітал даних господарств. Проте діяльність таких господарств залишається недостатньо ефективною, а тому постає необхідність у більш детальному вивченні системних змін в економічних відносинах, перегляді технологій виробництва і продуктивності праці [6, с. 4].

Перші спроби вирішити проблему правового становища фермерських господарств були зафіксовані у 1991 році, оскільки тоді Україна здобула незалежність і у зв'язку з цим розпочалися процеси уніфікації вітчизняного аграрного законодавства.

Також 19 червня 2003 року законодавець прийняв Закон України «Про фермерське господарство», де регламентовано створення даного господарства, визначено напрямки діяльності, а також надано легальне визначення такого господарства. Згідно зі ст.1 цього Закону, фермерське господарство – це форма підприємницької діяльності громадян, що виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, здійснювати її переробку та реалізацію з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм у власність та/або користування, у тому числі в оренду, для ведення фермерського господарства, товарного сільськогосподарського виробництва, особистого селянського господарства, відповідно до закону[1].

Також Н.М. Оніщенко стверджує про те, що не існує об'єктивних підстав для визначення більшого строку державної реєстрації для фермерських господарств, у порівнянні із загальним строком реєстрації юридичних осіб, який за Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» не повинен перевищувати трьох робочих днів [4, с. 394].

Враховуючи визначення, що міститься у Законі України «Про фермерське господарство», можна виділити наступні ознаки даного господарства:

- воно є самостійним суб'єктом аграрних відносин;
- мета створення – отримання прибутку;
- фермерське господарство ведеться дієздатними громадянами, це означає, що членами даного господарства не можуть бути іноземці;

- існує лише на добровільних засадах;
- характерний тип діяльності господарства – виробнича сільсько-господарська діяльність.

Утворити фермерське господарство має право дієздатний громадянин України, що досягнув повноліття та має намір утворити фермерське господарство. Ті громадяни, які утворили фермерське господарство, мають право облаштувати житло в тій частині наданої для ведення фермерського господарства земельної ділянки, з якої забезпечується зручний доступ до всіх виробничих об'єктів господарства. Якщо житло членів фермерського господарства знаходиться за межами населених пунктів, то вони мають право на створення відокремленої фермерської садиби, якій надається поштова адреса [3, с. 53].

Також слід відмітити, що фермерське господарство є певною формою організації сільськогосподарського виробництва громадян України. Специфічність такої організації полягає у тому, що за своїм призначенням фермерське господарство відображає певні традиції сімейного селянського господарства, які склалися історично у населення України. Тобто, до фермерського господарства можуть входити подружжя, їхні батьки, діти та інші родичі, що об'єдналися для роботи у цьому господарстві [5, с.219].

Отже, проаналізувавши законодавство України, можна дійти висновку, що правове положення фермерського господарства спочатку було закріплено у 1991 році, коли Україна отримала незалежність. Також з розвитком соціально-економічних відносин правове становище даного господарства зазнавало змін. Це стосується правового режиму земель і майна у фермерському господарстві, лібералізації норм щодо залучення найманих працівників до таких господарств, а також спрощення порядку створення фермерського господарства як юридичної особи.

На сьогоднішній день, фермерське господарство може бути засноване фізичною особою-підприємцем або юридичною особою, сільськогосподарським підприємством, що має відокремлене майно, власну або орендовану земельну ділянку. Існування сучасних фермерських господарств дає змогу підвищити ефективність аграрної економіки, тим самим розширюючи повноваження щодо раціонального використання природних ресурсів.

Фермерські господарства не повинні розглядатися як альтернатива виробництву великої кількості товарів. Навпаки, вони повинні бути його об'єктивно необхідним доповненням, інструментом і засобом, що матиме позитивний вплив на економіку країни.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про фермерське господарство» від 19.06.2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 29.

2. Долинська М.С. Фермерські господарства України. — Харків: Страйд, 2005. — 264 с.
3. Жупман В.П., Шульга М.В. Фермерське господарство: правові засади створення, функціонування та припинення. — Харків: Одиссей, 2004. — 464 с.
4. Оніщенко Н.М. Деякі проблеми правового регулювання створення та діяльності фермерських господарств // Держава і право: зб.наук.праць. — Вип. 23. — Київ, 2004. — 496 с.
5. Погрібний О.О. Аграрне право України. — Київ: Юрінком Інтер, 2004. — 340 с.
6. Титова Н.І. Фермерство в Україні: основні правові засади. Питання та відповіді. — Львів, 1998. — 184 с.

Ключові слова: фермерське господарство, правове положення фермерського господарства, Закон України «Про фермерське господарство», економічна ефективність, концентрація виробництва.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Годованюк А. Й.

**Греков Іван Сергійович,
Ташкінова Анна Сергіївна**

студенти 4-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ АГРОХОЛДИНГУ ЯК ОСОБЛИВОЇ ФОРМИ ІНВЕСТИВАННЯ В СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Сучасний стан сільського господарства України сприяв розвитку різноманітних організаційно-правових форм для ведення господарської діяльності. Безліч факторів соціального та економічного характеру зумовили поширення аграрних холдингових компаній або агрохолдингів.

Науковці зазначають, що «створення агрохолдингів є моделлю подальшого розвитку агропромислового комплексу України, що дозволить вивести його на новий рівень стабільного, високоефективного та конкурентоспроможного функціонування і вирішити пріоритетні завдання: продовольчу проблему, збільшити експортний потенціал вітчизняного аграрного сектора тощо» [4, с. 97].

Правовою основою функціонування агрохолдингів в Україні є Господарський кодекс України (далі — ГК України) і Закон України «Про холдингові компанії в Україні». Відповідно до цих нормативно-правових актів холдинг — це об'єднання холдингової (материнської) компанії в формі публічного акціонерного товариства, що має у власності пакет акцій (часток, паїв) інших підприємств, при цьому пакет акцій забезпечує вирішальний вплив на такі підприємства, і безпосередньо корпоративних (дочірніх) підприємств [1, 2].